

بەرئوردیگی خیرا له نیوان

(شاری مؤسیقاره سپیهکان) و (التوابع والزواج) دا

نارام قهره داغی

Aram_qaradaghi@hotmail.com

بهرئوردیگی میژو و تیکه ل بونی کلتوری نه ته وه کان بهیه کتری و خویندنه وه له سهر ویزه ی به کتر جوړه ئه ده بیگ دیته ئاراو که ناو ده بریت به (ئه ده بی بهرئوردکاری) ئه م ئه ده به که پشت ده به ستیت به کاریگه ری ئه ده بیگ له سهر ئه وی دی که ئه مهش به شیگی فراوانی ویزه یه و نابیته له که به سهر ویزه ی بهرام به ره وه، یاخود که سی کارلیکراو نابیته که سی نه زان و تۆمه تبار بکریت به دزی ئه ده بی، ئه وه ی دمه وه ییت باسی له سهر بکه م ئه و فیکره به ره ته یه که به اختیار علی له شاری مؤسیقاره سپیهکاندا پشتی پی به ستوه چیرۆکی التوابع والزواج یه کی که له نویسه به ناو بانگه کانی ئین شه هید که له نیوان سالانی (403 بۆ 407) کۆچی نویسه یه تی که زیاد له هه زار سال پیش رۆمانی شاری مؤسیقاره سپیهکان نوسراوه، ئه م دیاری کردنی کاتی نویسه یه کی که له کۆله که سهره کیه کانی ئه ده بی بهرئورد کاری تاکو له ریگه ی بهرئوردی نویسه وه ده فی یه که م له دوهم جیا بکریته وه و که سی کاریگه رو کارلیکراو دیاری بکریت، به م پی به به دلنیا یه وه ده فه که ی ئین شه هیدی ئه نده لوسی ده فی یه که مه و رۆمانه که ی (به اختیار علی) ش ده فی دوهمه، که ئه کری ده فی دوهم و اتا شاری مؤسیقاره سپیهکان بهرئورد بکریت به (التوابع والزواج) ی ئین شه هید، له ده فی یه که مدا پاله وانه که ئه وکه سه یه روداوه کان ده گپرتیه وه، که یه کی که له جنۆکه کان دیت و ده بیات بۆ شاری که له ده ره وه ی زه مان و مه کان دایه شاریک و شوینیک که که س ده ستی پی ناگات، که ئه توانریت هه مان سیفاتی ئه م پارچه زهویه بدریت به پارچه زهوی شاری مؤسیقاره سپیهکان که هه ردوکیان له دونیا یه کی تر دان و پاشان هه ردو ئه و دو شوینه له ریگه ی دو چاو ساغه وه پاله وانه کان ده گه نه ئه وئ وهک چۆن جنۆکه که ئین شه هیدی ئه نده لوسی ده بیات به هه مان شیوه ش (شاروخ) جه لادته ده بیات بۆ شاری مؤسیقاره سپیهکان، پاشان له شاره که ی (التوابع والزواج) دا هاوشیوه ی زۆریه ی شاعیر و نویسه ره کۆنه کانی عه ره بی تیدا یه وهک جاحف و متنبی و گه لیکی دی که ئه م هاوشیوانه کۆپی دوهمی ئه و نویسه و شاعیرانه، ئه وان هه لده ستن به خویندنه وه ی جه ند ده فیکی ئه و شاعیرانه ی که له وکاته دا له زیاندا نه مان واته ئه و ده فه جوانانه ده لینه وه که ده بو بوترا نایه، به هه مان شیوه ی شاری مؤسیقاره سپیهکان که پارچه مؤسیقای ئه و مؤسیقا ژه نانه ی تیدا ده بیسترا که ده بو ئه و مؤسیقایه یان بزه ندا یه و نه یان ژه ندبو، ئه و شاره ی پر بو له نیگاری نیگار کیشه مردوه کان که ئه مهش ته واو ته با یه له گه ل هه مان په یامیک که ئین شه هیدی ئه نده لوسی ده یه ویت بیگه یه نیت و نه مری بۆ ئه ده ب بگپرتیه وه وهک چۆن به اختیار علی ده یه ویت نه مری مؤسیقا و هونه ر بگپرتیه وه له ریگای شاریکی خه یالیه وه، وه پیوسته ئه وه بوتریت که گفتوگۆ و تیکسته کانی ناو ئه م دو ده فه ته واو جیاوازن له یه کتری ئه وه ی ده توانین لیره وه باسی لیره بکه ین ئه وه یه ئیمه بهرئورد ده که ین له نیوان دو فیکره ی به ره تی هاوشیوه ی دو ده ق، به پی ریبازی فه ره نسیه کان بۆ ئه ده بی بهرئوردکاری، کاتی که ئه توانیت دو ده ق بهرئورد بکه ییت و ناوی بنییت ئه ده بی بهرئوردکاری که نویسه ی دوهم ناگای له نویسه ی یه که م بیت و کاریگه ری به جیه یشتبیت تیدا، پیوسته بلین (التوابع والزواج) یه کی که له وه ده فانه ی له ئه ده بی عه ره بیدا ده نگیکی گه وره ی هه یه و هه رکه سیک ریگای بکه ویته ناو ئه ده بی عه ره بیه وه له ناو سه رده می ئه نده لوسیدا توشی بهرکه وتن و بیستنی ئه م ده فه ده بیته چونکه ئه م ده فه خاوه نی مقۆ مقۆیه کی زۆره له ناو ئه ده بی عه ره بیدا به وه ی که بهرئورد ئه کریت به کتیبی (رساله الغفران) ی ابو علای معری، وهک چۆن له که نیه بۆسه ر ئین شه هیدی ئه نده لوسی که ده فه که ی له ده فی (رساله الغفران) ده چیت وه ههروه ها له که نیه به سه ر (دانتی) شاعیری به ناو بانگی ئیتالیه وه که شاکاره به ناو بانگه که ی (الکومیدیا الإلهیه) له چیرۆکی (الإسرائ والمعراج) ی محمد پیغه مبه ری ئیسلام ده چیت، به هه مان شیوه له که نیه به سه ر نویسه ی (شاری مؤسیقاره سپیهکان) وه که فیکره ی به ره ته یه که ی له (التوابع والزواج) بجیت، ده توانین ئه وه بلین که خویننه رو نویسه یکی وهک به اختیار علی به بی شک ئه م ده فه ی دیوه و ئاشنایه تی له گه لدا هه بووه به و پییه ی که به اختیار علی خویننه ریکی جدی زمانی عه ره بی بو له زه مه نیکی زۆر له پیشته وه.

Dengekan